

Nr 92.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, m. m.; given Stockholms slott den 6 mars 1953.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2) lag angående fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

3) lag om fortsatt giltighet av lagen den 31 maj 1935 (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten; samt

4) lag angående ändring i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås *dels* att 1924 års spritinförsellag jämte två därtill anknutna lagar av år 1925 och år 1935, för vilka lagar giltighetstiden utgår den 30 juni 1953, skola erhålla fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1958, *dels ock* att ändring skall vidtagas i 1923 års varuinförsellag. Nämnda ändring innebär, att straff skall kunna ådömas den som, utan att kunna fällas till ansvar för olovlig varuinförsel, tager viss befattning med olovligen infört gods.

F ö r s l a g

till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 20 juni 1924 med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin¹, vilken jämlikt lag den 30 april 1948 (nr 201) gäller till och med den 30 juni 1953, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1958.

F ö r s l a g

till

L a g

angående fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin.

Härigenom förordnas, att lagen den 27 november 1925 om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin², vilken förstnämnda lag jämlikt lag den 30 april 1948 (nr 202) gäller till och med den 30 juni 1953, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1958.

¹ Angående vidtagna ändringar i lagen, se 1926: 148, 1928: 145, 1933: 188, 1938: 264, 1944: 420, 1946: 867 och 1949: 400.

² Angående senaste lydelse av 1925 års lag, se 1933: 189.

F ö r s l a g

till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 31 maj 1935 (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten.

Härigenom förordnas, att lagen den 31 maj 1935 med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten, vilken jämlikt lag den 30 april 1948 (nr 203) gäller till och med den 30 juni 1953, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1958.

F ö r s l a g

till

L a g

angående ändring i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Härigenom förordnas, dels att i lagen den 8 juni 1923 om straff för olovlig varuinförsel skall intagas en ny paragraf, betecknad 6 a §, av nedan angivna lydelse, dels ock att 7 § nämnda lag¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

6 a §.

Den som, utan att kunna fällas till ansvar för olovlig varuinförsel, för egen eller annans räkning förvärvar, forslar, döljer, förvarar eller avyttrar gods, som olovligen införts, straffes med dagsböter eller fängelse i högst ett år. Om gärningsmannen icke insåg men hade skälig anledning antaga att godset olovligen införts, dömes till dagsböter. I ringa fall skall ej till straff dömas.

7 §.

Hava flera medverkat till olovlig varuinförsel, gälle vad i 3 kap. strafflagen är stadgat.

Hava flera medverkat till olovlig varuinförsel eller till brott, varom i 6 a § sägs, gälle vad i 3 kap. strafflagen är stadgat.

Anstiftan av — — — ansvar belagd.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1953.

¹ Senaste lydelse av 7 §, se 1949:399.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 feb-
ruari 1953.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, frågor om dels *fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, m. m., dels och ändring av lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel*. Föredraganden anför härvid följande.

Huvudförfattningarna rörande straff för olovlig införsel av varor äro lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel och lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin, den sistnämnda vanligen benämnd spritinförsellagen. 1923 års lag är närmast att anse som en tullförfattning, tillkommen i syfte att förhindra att varor införas på sådant sätt att vederbörliga tullavgifter undandragas statskassan. Lagen stadgar straff för den som utan behörig tullangivning till riket inför tullpliktig vara och meddelar vidare bl. a. bestämmelser om förverkande av olovligen införd vara, förvaringspersedel och forslingsredskap. 1924 års lag är, utom av fiskaliska skäl, motiverad av det tillämpade restriktionssystemet i fråga om tillgången till rusdrycker. Lagen innehåller bl. a. bestämmelser om straff och förverkande såväl vid olovlig införsel av spritdrycker och vin som vid annan olovlig befattning därmed. 1924 års spritinförsellag jämte två till densamma anslutna, i det följande nämnda lagar äro tidsbegränsade. Nuvarande giltighetstid utgår den 30 juni 1953. Då fråga nu uppkommit om förlängning av giltighetstiden har i samband därmed väckts spörsmål om vidtagande av vissa ändringar i spritinförsellagen och i 1923 års varuinförsellag. Jag anholder nu att få upptaga dessa frågor.

1. Fortsatt giltighet av spritinförsellagstiftningen.

Från början av 1920-talet fram till krigsutbrottet hösten 1939 hade sprit-smugglingen till Sverige, särskilt inom vissa delar av landet, en betydande omfattning. Detta förhållande föranledde motåtgärder av skilda slag från

statsmakternas sida. Sålunda genomfördes bland annat en särskild strafflagstiftning mot spritsmuggling, varjämte man genom överenskommelser med främmande makter sökte hindra den olovliga införseln av spritdrycker till riket.

Vad angår strafflagstiftningen meddelades till en början i varuinförsellagen den 8 juni 1923 vid sidan av föreskrifter, som avsågo smuggling i allmänhet, även särskilda straffbestämmelser rörande spritsmuggling. Och genom en samma dag utfärdad lag (nr 148) angående förbud i vissa fall mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten stadgades förbud mot att med farkoster av mindre nettodräktighet än 120 ton införa dylika drycker till svenskt territorialvatten.

Dessa bestämmelser visade sig emellertid icke vara tillräckligt effektiva; de ersattes därför redan nästföljande år av en skärpt och utvidgad lagstiftning i ämnet. Genom spritinförsellagen den 20 juni 1924 meddelades sålunda strängare straffbestämmelser för smuggling av rusdrycker och förbjöds införsel av dylika drycker till svenskt territorialvatten med farkoster av mindre nettodräktighet än 250 ton. Vidare stadgades i lagen straff för skilda slag av olovlig befatning med å ena sidan insmugglade rusdrycker och å andra sidan rusdrycker, som olovligen tillverkats eller olovligen renaturerats. Slutligen upptogs i spritinförsellagen bland annat särskilda bestämmelser om förverkande, vilka förut haft sin plats i en den 22 juni 1921 utfärdad förordning (nr 364) angående rusdryckers förverkande i vissa fall.

Den nya lagen, som i vissa, huvudsakligen processuella, delar hänvisade till varuinförsellagen, avsågs skola erhålla provisorisk karaktär och gällde till en början endast till och med den 30 juni 1926. Enligt särskilt stadgande sattes varuinförsellagen — försåvitt densamma icke på grund av nyssnämnda hänvisningar alltjämt vore att tillämpa — i fråga om smuggling av spritdrycker och vin ur kraft för den tid spritinförsellagen skulle gälla.

Spritinförsellagen erhöll emellertid sedermera gång efter annan fortsatt giltighet. Sålunda förordnades om förlängning genom lag den 4 juni 1926 (nr 148) för tiden till och med den 30 juni 1928, och under tiden därefter har lagen förlängts för fem år i sänder, senast genom lag den 30 april 1948 (nr 201) för tiden den 1 juli 1948 — den 30 juni 1953. I samband med vissa av förlängningarna genomfördes smärre ändringar i spritinförsellagen; bland annat skärptes straffbestämmelserna år 1928, och år 1933 vidgades förbudet mot införsel till svenskt territorialvatten på så sätt, att detta förbud kom att avse farkoster med mindre nettodräktighet än 500 ton. Genom lag den 18 juni 1949 (nr 400) vidtogos åtskilliga förändringar i lagen, väsentligen föranledda av 1948 års ändringar i allmänna strafflagen.

Genom spritinförsellagen blev det straffrättsliga ingripandet mot spritsmugglingen i hög grad skärpt. Emellertid framhölls vid lagens tillkomst, att full effektivitet i bekämpandet av den olovliga spritinförseln knappast

stode att vinna med mindre överenskommelse träffades staterna emellan att ömsesidigt stödja varandra i denna kamp. En sådan överenskommelse ansågs närmast böra gå ut på dels åtgärder i syfte att genom kontroll å utförseln av rusdrycker från ett land hindra tillförseln därav till ett annat, dels ömsesidigt erkännande av varje stats rätt att jämväl utanför sin territorialvattengräns undersöka och beslagtaga smuggelfartyg.

Ett dylikt internationellt samarbete har sedermera kommit till stånd på grundval av en mellan samtliga Östersjöstater ävensom Norge den 19 augusti 1925 avslutad konvention, den s. k. Helsingforskonventionen.¹

Denna konvention, vilken ratificerades av Finland, Norge och Sverige år 1925 samt av övriga konventionsstater under åren 1926, 1927 och 1929, avsåg åtgärder mot smuggling av alkoholvaror — den gemensamma benämningen å spritdrycker ävensom viner om mer än 18 volymprocent alkohol — samt innebar bland annat följande. Alkoholvaror skulle icke från något av konventionsländerna få utföras med fartyg av mindre nettodräktighet än 100 registerton, såvida fråga icke vore om maskindrivet fartyg i reguljär linjefart. För utförsel av alkoholvaror med fartyg av fördragsslutande stats nationalitet och av mindre nettodräktighet än 500 registerton skulle erfordras särskilt tillstånd av myndighet i fartygets hemland. De fördragsslutande staterna förpliktade sig, var och en, att icke göra någon invändning mot att annan fördragsslutande stat tillämpade sina egna nationella lagar i fråga om fartyg, som uppenbarligen sysslade med smuggling och anträffades inom en zon, sträckande sig 12 sjömil från kusten eller därutanför belägna yttersta skär.

För Sverige ledde Helsingforskonventionen till utfärdandet den 27 november 1925 av dels en lag (nr 463) om utsträckt tillämpning av spritinförsel-lagen, dels ock två kungörelser (nr 464 och 465), innehållande den ena föreskrifter angående lagens ikraftträdande och den andra särskilda bestämmelser om utförsel från riket av rusdrycker.

Den nya lagen, som skulle gälla till och med den 30 juni 1926, stadgade i huvudsak, att om spritdrycker med fartyg av mindre nettodräktighet än 250 ton införts till farvatten, som låge utanför svenska territorialvattensgränsen och sträckte sig intill 12 sjömil från svenska kusten eller därutanför belägna yttersta skär, samt av omständigheterna uppenbarligen framginge att syftet med fartygets uppehåll i nämnda farvatten vore att företaga eller främja olovlig införsel av dryckerna till riket, skulle detta anses såsom olovlig införsel till svenskt territorialvatten. Lagen skulle emellertid icke tillämpas med avseende å fartyg av främmande nationalitet med mindre Konungen förordnade därom.

Enligt kungörelsen angående ikraftträdandet av 1925 års lag skulle lagen träda i kraft den 24 december 1925 och, såvitt anginge fartyg av främmande nationalitet, tillsvidare äga tillämpning allenast å fartyg av finsk och norsk nationalitet.

Kungörelsen med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av rus-

¹ Sveriges överenskommelser med främmande makter 1925: 36.

drycker innefattade stadganden, som voro erforderliga för att uppfylla de genom Helsingforskonventionen åtagna förpliktelserna i fråga om dylik utförsel. Jämväl denna författning trädde i kraft den 24 december 1925 och erhöll, såvitt angick fartyg av främmande nationalitet av nettodräktighet från och med 100 till 500 registerton, till en början tillämpning allenast å fartyg av finsk och norsk nationalitet.

1925 års lag förlänades successivt fortsatt giltighet i enahanda ordning som tidigare angivits i fråga om spritinförsellagen. Om den senaste förlängningen meddelas bestämmelser i lagen den 30 april 1948 (nr 202), enligt vilken lag giltighetstiden utsträckts till och med den 30 juni 1953. I samband med 1933 års förlängning genomfördes den ändringen i 1925 års lag, att lagen gjordes tillämplig å fartyg av mindre nettodräktighet än 500 ton i stället för såsom tidigare å fartyg om mindre nettodräktighet än 250 ton.

Att 1925 års lag och omförmälda bestämmelser angående utförselkontrollen till en början erhöilo tillämpning, förutom å svenska fartyg, allenast å fartyg av finsk eller norsk nationalitet sammanhängde med att Helsingforskonventionen, enligt vad förut angivits, först ratificerades av Finland, Norge och Sverige. Allteftersom ratifikation tillkom jämväl från de övriga konventionsstaternas sida, förordnades emellertid genom särskilda kungörelser, att 1925 års lag och kungörelsen med särskilda bestämmelser om utförsel från riket av rusdrycker skulle, kungörelsen i vad den avsåge utförsel med fartyg av nettodräktighet från och med 100 till 500 registerton, äga tillämpning jämväl å fartyg, tillhörande dessa stater.

Utöver vad nu berörts ha mellan Sverige, å ena, samt Finland och Danmark, å andra sidan, avslutats särskilda överenskommelser i syfte att för spritsmugglingens bekämpande få till stånd ett närmare samarbete mellan respektive länders bevakningspersonal. En dylik överenskommelse, avseende gemensam bevakning genom finsk och svensk personal i vattenområdet mellan Sverige och Åland, träffades med Finland den 29 december 1933¹, och en överenskommelse om motsvarande åtgärder från svensk och dansk sida i fråga om de båda ländernas territorialvatten i Öresund och i vissa delar av Kattegatt och Östersjön avslutades med Danmark den 28 oktober 1935.²

Närmast med anledning av förstnämnda överenskommelse utfärdades den 23 mars 1934 en lag (nr 53) om rätt för Konungen att meddela föreskrift om utländsk bevakningspersonals likställdhet i vissa fall med svenska tulltjänstemän; och med stöd av denna lag utfärdades sedermera särskilda kungörelser av den 3 april 1934 (nr 65) och den 24 januari 1936 (nr 13) med föreskrifter i anledning av de nu omförmälda överenskommelserna. Enligt dessa kungörelser äger — om än med vissa betydelsefulla inskränkningar — finsk respektive dansk bevakningspersonal samma rätt att å ifrågava-

¹ Sveriges överenskommelser med främmande makter 1934: 1.

² „ „ „ „ „ 1936: 2.

rande vattenområden verkställa beslag, som enligt spritinförsellagen samt lagen om utsträckt tillämpning av nämnda lag tillkommer svenska tulltjänstemän.

Enahanda syfte, som man genom nyss berörda åtgärder velat tillgodose, kan i viss mån sägas ligga till grund jämväl för en den 31 maj 1935 utfärdad lag (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten. Angående innebörden av denna lag må anmärkas följande.

Förut har angivits, att spritinförsellagen stadgar förbud mot införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten med farkost av mindre nettodräktighet än 500 ton. Undantag från förbudet medgives emellertid beträffande viss genomfart i Öresund, såframt av omständigheterna uppenbarligen framgår, att de medförda dryckerna icke äro avsedda att olovligen införas till riket. Under sistnämnda förutsättning skall, då förbudet eljest överträdes, straff åtdömas enligt en lindrigare straffskala, varjämte befrielse medgives från eljest stadgad förverkandepåföljd. Det ansågs otillfredsställande, att dessa undantagsbestämmelser kunde vinna tillämpning även beträffande smugglarfartyg, nämligen i de fall, då dessa riktade sin verksamhet mot annat land än Sverige. Särskilt ansågs bestämmelsernas avfattning ägnad att vålla svårigheter när åtgärderna för spritsmugglingens bekämpande toge formen av samverkan mellan Sverige och dess grannländer. Genom 1935 års lag har fördenskill föreskrivits, att berörda undantagsbestämmelser, i den mån Konungen så förordnar, icke skola äga tillämpning vid införsel till område inom territorialvattnet, i fråga om vilket avtal med främmande stat om gemensam bevakning för bekämpande av olovlig införsel av alkoholvaror träffats, med mindre av omständigheterna tillika uppenbarligen framgår, att dryckerna icke äro eller varit avsedda att olovligen införas till den stat, med vilken avtalet ingåtts.

Förordnande, som avses i 1935 års lag, har i anslutning till avtalet med Danmark meddelats beträffande den del av territorialvattnet, där bevakningen skall ombesörjas gemensamt av svensk och dansk personal. Bestämmelser härutinnan återfinnas i den förenämnda kungörelsen av den 24 januari 1936.

1935 års lag gällde ursprungligen till och med den 30 juni 1938, men giltighetstiden har sedan successivt utsträckts, senast genom lag den 30 april 1948 (nr 203) enligt vilken 1935 års lag gäller till och med den 30 juni 1953.

I detta sammanhang bör nämnas följande. År 1949 utfärdades ny lag om straff för olovlig varuutförsel. I samband därmed vidtogos ändringar dels, såsom förut nämnts, i spritinförsellagen, dels ock i 1923 års varuinförsellag ävensom i vissa andra författningar. I skrivelse den 24 maj 1949 (nr 326) av 1949 års riksdag till Kungl. Maj:t i detta lagstiftningsärende hemställde riksdagen, under åberopande av första lagutskottets utlåtande nr 37/1949, att förslag till ny lagstiftning rörande straff för olovlig införsel och utförsel av varor måtte utarbetas och framläggas för riksdagen. Rörande de närmare rikt-

linjerna för den ifrågasatta nya lagstiftningen torde jag få hänvisa till nämnda utskottsutlåtande.

I särskilda, den 4 september 1952 dagtecknade skrivelser från finansdepartementets rättsavdelning — i vilka skrivelser erinrats om att giltighetstiden för spritinförsellagen samt lagarna den 27 november 1925 (nr 463) och den 31 maj 1935 (nr 234) utginge den 30 juni 1953, vid vilket förhållande fråga syntes uppkomma om avlåtande av proposition till 1953 års riksdag rörande förlängd giltighet av ifrågavarande lagstiftning — har rättsavdelningen anhållit, att generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen ville avgiva yttrande, huruvida ändringar i förevarande lagstiftning ansågos erforderliga samt huruvida en förlängning syntes böra begränsas att avse viss angiven tid. Sedan de begärda yttrandena inkommit har Kungl. Maj:t i anledning av vad generaltullstyrelsen i ärendet anfört genom remiss anbefallt justitiekanslersämbetet, riksåklagarämbetet, kontrollstyrelsen och statspolisintendenten att inkomma med yttrande över generaltullstyrelsens utlåtande.

Yttrandena.

Generaltullstyrelsen har beträffande frågan om förlängning av giltighetstiden för 1924, 1925 och 1935 års lagar anfört: Spritsmugglingen, som under krigsåren avsevärt minskade i omfattning, hade efter krigets slut åter tilltagit. Antalet beslag hade sålunda ökat från 809 år 1938 till 2 042 år 1951. Under första halvåret 1952 utgjorde antalet beslag 1 306, vilket motsvarade en ökning med 72 procent från första halvåret 1951. Efter allt att döma hade man att räkna med ytterligare stegring av spritsmugglingens omfattning. Enligt styrelsens mening rådde det numera icke något tvivel om att ett stadigvarande behov föreläge av ifrågavarande lagstiftning. Styrelsen ifrågasatte därför, huruvida icke ifrågavarande lagar borde förlänas giltighet tills vidare och således icke blott förlängd giltighet under viss bestämd tid.

Kontrollstyrelsen har i sitt första yttrande anfört, att det skäl som tidigare åberopats för en allenast provisorisk lagstiftning — nämligen att det vore förenat med vissa fördelar att gång efter annan få lagstiftningen prövad med hänsyn till de olika former under vilka den olovliga sprithanteringens visat sig uppträda — alltjämt ägde giltighet. På grund härav och med hänsyn till 1944 års nykterhetskommittés väntade betänkande med förslag till ny rusdryckslagstiftning förordade styrelsen att lagarna erhöles fortsatt giltighet under förslagsvis fem år. I sitt yttrande över generaltullstyrelsens utlåtande har kontrollstyrelsen — med hänsyn till att generaltullstyrelsen vore det centrala ämbetsverk, som närmast hade att taga befattning med ärenden avseende den ifrågavarande lagstiftningen och dess uppfattning därför borde tillmätas särskild betydelse — funnit sig kunna biträda generaltullstyrelsens förslag om förlängd giltighet utan tidsbegränsning.

Justitiekanslersämbetet anser att den nya rusdryckslagstiftningen och dess tillämpning bör avvaktas innan ifrågavarande provisoriska lagstiftning göres definitiv. Möjligen böra också 1925 och 1935 års lagar inneslutas i 1924 års

lag. Ämbetet förordar därför att giltighetstiden nu förlänges på fem år samt att frågan om lagarnas ersättande av definitiva lagar upptages till övervägande i god tid före utgången av den nya giltighetstiden.

Riksåklagarämbetet anför, att det icke syntes möjligt att nu med någorlunda säkerhet avgöra i vilken riktning utvecklingen på förevarande område komme att gå. Det förefölle ej osannolikt att de senaste årens ökning av antalet brott hade visst samband med de förhållanden som inträtt efter krigsslutet. Med hänsyn härtill och till att 1924 års lagstiftning vore av extraordinär karaktär, föresloge ämbetet att lagarna liksom förut förlängdes på viss tid, förslagsvis fem år.

Statspolisintendenten har förklarat sig helt dela generaltullstyrelsens uppfattning om behovet av dessa lagar. Då emellertid spritsmugglingen från tid till annan kunde i viss mån ändra inriktning och karaktär, syntes det vara av värde att lagstiftningen med vissa mellanrum underkastades omprövning och översyn, varför fortsatt giltighet på fem år nu tillstyrktes.

2. Frågor om ändring av spritinförsellagen och varuinförsellagen.

a) Förverkande i samband med olovlig införsel.

I 1 § 9 mom. a) 1923 års varuinförsellag stadgas, att därest olovligen infört gods enligt lagens bestämmelser (1 § 8 mom.) är förverkat, även vissa andra föremål skola vara förverkade, nämligen emballage eller kärl, vari godset förvaras, ävensom annan förvaringspersedel, i vilken godset påträffats, därest persedeln på grund av sin beskaffenhet är särskilt ägnad att användas i och för olovlig varuinförsel. — I 7 § 1924 års spritinförsellag föreskrives att olovligen införda spritdrycker och vin, med visst undantag, skola vara förverkade och att i sådant fall även kärl och emballage vari dryckerna förvaras skola vara förverkade.

Generaltullstyrelsen anför i sitt utlåtande: Enligt långvarig praxis hade underdomstolarna med stöd av förverkandebestämmelserna i 1923 och 1924 års lagar i allmänhet förklarat väskor, portföljer och andra förvaringspersedlar förverkade, där dessas innehåll till väsentlig del utgjorts av olovligen infört gods. I två särskilda domar den 26 juni 1952, av vilka den ena gällde tillämpning av 1923 års lag och den andra tillämpning av 1924 års lag, hade högsta domstolen underkänt denna praxis. Dylika persedlar kunde följaktligen icke längre tagas i beslag. För effektivt beivrande av den olovliga varuinförseln vore det av icke ringa betydelse, att omhandlade persedlar alltjämt bleve underkastade beslag och förverkande. Detta syntes lämpligen kunna ske genom ändring av 1 § 9 mom. i 1923 års lag och 7 § i 1924 års lag. Enär enligt båda lagarna gällde att om någons rätt till föremål, som förklarades förverkat, borde oaktat förklaringen bestå, domstolen skulle göra förbehåll därom, kunde en sådan lagändring icke befaras medföra några obilliga rättsverkningar. Ändringen syntes lämpligen kunna ske så att förverkande förklarades skola omfatta, enligt 1 § 9 mom. i 1923 års lag »emballage eller

kärl, vari godset förvaras, ävensom annan förvaringspersedel, i vilken godset påträffats, därest det olovligen införda godset utgjort en väsentlig del av persedelns innehåll eller persedeln på grund av sin beskaffenhet är särskilt ägnad att användas i och för olovlig varuinförsel» samt enligt 7 § i 1924 års lag »kärl och emballage, vari dryckerna förvaras, ävensom annan förvaringspersedel, i vilken dryckerna påträffats, därest dryckerna utgjort en väsentlig del av persedels innehåll eller persedeln på grund av sin beskaffenhet är särskilt ägnad att användas i och för olovlig varuinförsel». — Förverkanderegler, motsvarande dem som meddelats i 1 § 9 mom. i 1923 års lag, funnes även i 4 § lagen den 18 juni 1949 (nr 398) om straff för olovlig varuutförsel. Konsekvensen syntes fordra, att jämväl dessa regler ändrades i förevarande sammanhang.

Yttranden över generaltullstyrelsens förslag.

Kontrollstyrelsen säger sig icke vilja motsätta sig generaltullstyrelsens ifrågavarande förslag men framhåller att om den ifrågasatta ändringen i spritinförsellagen vidtoges, motsvarande ändringar torde böra övervägas beträffande ett flertal andra lagrum. I detta hänseende nämner kontrollstyrelsen stadganden i rusdrycksförsäljningsförordningen, exportölsförbudskungörelsen, pilsnerdricksförsäljningsförordningen, förordningen om alkoholhaltiga preparat och förordningen om skattefria sprit. Härjämte ifrågasätter kontrollstyrelsen om icke ändring av 7 § spritinförsellagen bör föranleda konsekvensändringar i andra stadganden i samma lag, t. ex. 15 § angående beslag och 22 § angående försäljning av förverkat gods.

Justitiekanslersämbetet förklarar sig icke ha något att invända mot generaltullstyrelsens förevarande förslag.

Riksåklagarämbetet anför att frågan om förverkande av förvaringspersedlar i detta fall icke är av sådan vikt att lagändringar äro motiverade.

Statspolisintendenten anför: Vunna erfarenheter gåve vid handen, att ett stort antal utrikesresor företoges i avsikt att anskaffa och till riket söka in-smuggla spritdrycker, för vilket ändamål ofta medfördes lätthanterliga förvaringspersedlar. I flertalet av dessa fall vore det emellertid fråga om smuggling av relativt obetydliga kvantiteter spritdrycker. Av förarbetena till förverkandebestämmelsen i 2 kap. 17 § strafflagen framginge att föremål, som vanligen komme till helt oskyldig användning, ej borde förklaras förverkade, såvida det icke funnes särskild anledning befara att de skulle användas för brott. Det kunde vara tveksamt om lagstiftningen på nu ifrågavarande område borde vara strängare än motsvarande bestämmelser i strafflagen.

b) *Straff för förvärv m. m. av olovligen infört gods.*

Vid den förut omnämnda revidering av 1923 års varuinförsellag, som vidtoges år 1949, ändrades bl. a. 7 §. I denna paragraf meddelades före ändringen bestämmelser om straff för delaktighet i olovlig varuinförsel. Bland stadgandena ingingo även straffbestämmelser om s. k. efterföljande delak-

tighet. Härutinnan föreskrevs i paragrafens första stycke att om någon, sedan den olovliga införseln ägt rum, med vetskap därom varit gärningsmannen behjälplig att dölja, förbyta eller föryttra godset, skulle han straffas efter som brottet var till, dock mindre än om han själv varit gärningsmannen. Som ett allmänt undantag från delaktighetsbestämmelserna stadgades i paragrafens andra stycke, att den, till vilken olovligen infört gods avyttrats, ej skulle på den grund vara förfallen till ansvar för delaktighet. Vidare föreskrevs i tredje stycket att delaktighet i sådan olovlig varuinförsel, som avsåges i 1 § 6 mom. av lagen (införsel utan avsikt att undandra vara stadgad avgift till tullverket), ej vore belagd med ansvar. 1949 års ändring av 7 § sammanhängde med ändringar av 3 kap. strafflagen och innebar att bestämmelserna om straff för delaktighet i första och andra styckena av paragrafen utgingo och ersattes av ett stadgande att om flera medverkat till olovlig varuinförsel skulle därom gälla vad i 3 kap. strafflagen vore stadgat. Undantagsstadgandet i förutvarande tredje stycket bibehölls med en redaktionell ändring. — I 3 kap. strafflagen meddelas numera bestämmelser angående — förutom försök och förberedelse — medverkan till brott och vissa närstående problem. De tidigare (före 1942 års strafflagändringar) i 3 kap. såsom former av delaktighet upptagna fall i vilka någon sedan brott timat gått den brottslige till handa, efterföljande delaktighet, äro nu utbrutna ur kapitlet och motsvaras av de särskilda brotten skyddande av brottsling i 10 kap. 10 § och häleri i 21 kap. 6 §.

Här kan anmärkas, att i 5 § 1924 års spritinförsellag finns en bestämmelse som i viss mån motsvarar de tidigare strafflagbestämmelserna om efterföljande delaktighet. I paragrafen stadgas att den som för egen eller annans räkning förvärvar, forslar, döljer eller förvarar spritdrycker eller vin skall straffas, där det är uppenbart att dryckerna olovligen införts. Kan den tilltalade göra sannolikt att han vid tiden för gärningens begående icke ägt kännedom om eller anledning misstänka att dryckerna olovligen införts, skall han emellertid vara fri från ansvar. Även försök till brott som nu sagts är straffbart och beträffande medverkan hänvisar 5 § till 3 kap. strafflagen.

Generaltullstyrelsen anför i sitt utlåtande, att efter 1949 års ändring delaktighet i olovlig varuinförsel icke längre vore straffbar i samma utsträckning som tidigare, samt fortsätter.

Den s. k. efterföljande delaktigheten i olovlig varuinförsel är sålunda praktiskt taget icke längre åtkomlig med straff i vidare mån än med tillämpning av straffbestämmelserna i 5 § i 1924 års lag. Genom sistnämnda bestämmelser har tillskapats ett självständigt brottsbegrepp, som i sig innesluter efterföljande delaktighet i olovlig varuinförsel, såvitt angår spritdrycker och vin. Dessa bestämmelser utgöra ett mycket betydelsefullt komplement till de ursprungliga straffbestämmelserna om olovlig varuinförsel och delaktighet i sådant brott. De numera upphävida straffbestämmelserna angående efterföljande delaktighet i olovlig varuinförsel (7 § i 1923 års lag) hade före tillkomsten av 1924 års lag visat sig icke medgiva ett tillräckligt verksamt inskridande mot den olovliga rusdryckshanderingen, i den mån densamma gällde smuggelsprit, och sagda bestämmelser möjliggjorde ej

heller ett verksamt inskridande mot den vid slutet av 1930-talet alltmera tilltagande omsättningen av olovligen införda tobaksvaror. De personer, som mottaga och distribuera smuggelgods eller eljest taga befattning med sådant gods i vinningssyfte, kunna nämligen icke alltid överbevisas om delaktighet i den olovliga varuinförseln eller samarbete med gärningsmannen, vilket enligt de tidigare gällande ansvarsbestämmelserna utgjorde förutsättning för ådömande av straff för efterföljande delaktighet. Dylik befattning med olovligen införda tobaksvaror kan i allmänhet ej heller beivras enligt monopollagstiftningen. De tidigare gällande ansvarsbestämmelserna rörande efterföljande delaktighet voro således ofullkomliga, men de motsvarade dock i någon mån behovet. Det är därför beklagligt, att dessa bestämmelser, i stället för att ombildas till att bättre motsvara behovet, helt avskaffats. De senare årens erfarenhet av den yrkesmässiga olovliga införseln av andra varor än spritdrycker och vin har ytterligare understrukt angelägenheten av att särskilda ansvarsbestämmelser utfärdas för befattning med andra olovligen införda varor än spritdrycker och vin. Härvid må erinras om två särskilt uppmärksammade fall av yrkesmässig olovlig varuinförsel i större omfattning, nämligen cigarettsmugglingen i lastbilar från Köpenhamns frihamn och den kubanske legationstjänstemannen Alsinas illegala varuimport. I båda dessa fall kunde de härvarande agenter, som efter den olovliga varuinförseln omhändertogo och distribuerade smuggelgodset, icke straffas. Det för efterföljande delaktighet i olovlig varuinförsel utmärkande vinningssyftet medför, att denna brottsföreteelse intager en ställning som i viss mån motsvarar häleribrottet. Rent principiellt synes därför befattning med andra olovligen införda varor än spritdrycker och vin jämväl böra kriminaliseras. I följd härav torde i 1923 års lag böra införas en ny straffbestämmelse, motsvarande 5 § i 1924 års lag. En sådan straffbestämmelse skulle bliva ett verksamt medel för motarbetande i synnerhet av den under de senare åren alltmera tilltagande olovliga införseln av cigaretter. Den straffrihetsgrund som fanns upptagen under 7 § andra stycket 1923 års lag i dess äldre lydelse torde kunna beaktas genom att straffrihet stadgas för sådana fall, då den olovliga befattningen med smuggelgods saknar nämnvärd betydelse för fullföljande av syftet med den olovliga varuinförseln. Härigenom anknytes straffbestämmelsen till 3 kap. 5 § strafflagen. Genom att brottet rubriceras såsom olovlig varuinförsel erfordras ej några iterationsbestämmelser. Straffbestämmelsen kan intagas i lagen såsom 7 a § och förslagsvis utformas på följande sätt.

7 a §.

Var som, utan att kunna såsom gärningsman eller delaktig fällas till ansvar för olovlig varuinförsel, för egen eller annans räkning förvärvar, forslar, döljer eller förvarar olovligen införd gods, straffes såsom för olovlig varuinförsel, dock mindre än om han själv varit gärningsman.

Kan den tilltalade göra sannolikt, att han vid tiden för gärningens begående icke ägt kännedom om eller anledning misstänka, att godset olovligen införts, vare han från ansvar fri. Lag samma vare där någon genom brottet allenast i mindre mån medverkat till fullföljande av syftet med den olovliga varuinförseln.

Hava flera medverkat till brott, varom i första stycket förmåles, gälle vad i 3 kap. strafflagen är stadgat.

Yttranden över generaltullstyrelsens förslag.

Kontrollstyrelsen har funnit sig icke böra ingå i prövning av generaltullstyrelsens ifrågavarande förslag.

Övriga remissmyndigheter uttala sig till en början om behovet av en lagändring.

Justitiekanslersämbetet erinrar om vissa uttalanden under förarbetena till 1949 års ändring i varuinförsellagen samt anför vidare.

Vad i generaltullstyrelsens skrivelse nu anföres om behovet av en lagändring är alltför knapphändigt för att bilda ett tillfyllestgörande underlag för prövning, om en så pass långt gående ändring av reglerna om ansvaret för medverkan bör företagas som den föreslagna. Ämbetet är väl benäget anse nuvarande bestämmelser bristfälliga, kanske särskilt i fråga om cigaretter, men det skulle ha varit av värde att erhålla upplysning om den omfattning, i vilken vad som förr kallades efterföljande delaktighet beträffande insmugglade varor i allmänhet anses förekomma, den form vari hanteringen sker, de varor den avser och de möjligheter som finnas att åtkomma verksamheten med straffbestämmelserna om skyddande av brottsling och häleri. I saknad av sådan utredning kan ämbetet icke tillstyrka en utvidgning av medverkansansvaret enligt förslaget. Framhållas kan härjämte — såsom redan i viss mån antytts — att det synes tveksamt, om utan avseende å varuslag samtliga de former av efterföljande delaktighet som förslaget gäller böra drabbas av straff.

Riksåklagarämbetet har ävenledes berört förarbetena till 1949 års ändring och funnit det av desamma framgå, att man då utgått från att upphävandet av de ifrågakvarande bestämmelserna i 7 § varuinförsellagen icke skulle innebära någon reell försvagning av straffskyddet mot olovlig varuinförsel. Ämbetet fortsätter.

För att bilda sig en uppfattning om förhållandena på detta område har riksåklagarämbetet låtit inhämta kompletterande upplysningar från tullfiskalen i Stockholm, Håkanson. Ämbetet har vidare tagit del av följande handlingar: 1) Svea hovrätts akt i målet mot den i generaltullstyrelsens skrivelse omförmälda kubanske legationstjänstemannen Alsina; 2) en den 1 december 1949 upprättad polisrapport rörande den i samma skrivelse berörda cigarettsmugglingen i lastbilar från Köpenhamns frihamn; 3) en av kriminalkommisariern vid statspolisen Gustaf Adolf Andersson den 8 mars 1950 upprättad, till statspolisintendenten ställd promemoria, vari redogöres för erfarenheter, som under åren 1949 och 1950 gjorts inom statspolisen beträffande förvaring och distribution av olovligen införda tobaksvaror, kleckor och smycken. Vad ämbetet på detta sätt inhämtat har föranlett ämbetet att ansluta sig till generaltullstyrelsens uppfattning att det jämväl i fråga om andra varor än spritdrycker och vin föreligger behov av särskilda bestämmelser om straff för befattning med olovligen införd gods. Det står för ämbetet klart, att i åtskilliga av de fall, då någon tagit befattning med smuggelgods, som borde vara straffbar, straffansvar icke kan inträda jämlikt 10 kap. 10 § eller 21 kap. 6 § strafflagen. I detta avseende må framhållas dels att syftet med de åtgärder, varom här är fråga, som regel icke är att skydda smugglaren mot upptäckt utan blott att för egen vinnings skull medverka till avsättningen av smuggelgodset och dels att det endast i undantagsfall torde vara möjligt att styrka att den, som tagit befattning med olovligen införd gods, berett sig otillbörlig vinning av smugglarens brottsliga förvärv. — Beträffande samhällsvårdligheten i den verksamhet, varom här är fråga, må särskilt framhållas, att de personer, som i vinningssyfte mottaga och distribuera eller eljest taga befattning med smuggelgods, ofta torde tillhöra de asociala elementen i samhället och att denna verksamhet lätt kan bli en gronings-

grund för kriminalitet av allvarligare slag. — — — Det bör emellertid anmärkas, att 1949 års riksdag i särskild skrivelse (nr 326) hemställde att Kungl. Maj:t ville låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till ny lagstiftning rörande straff för olovlig införsel och utförsel av varor. Med hänsyn härtill skulle det kunna ifrågasättas huruvida det är lämpligt att nu företaga några ändringar i varuinförsellagen. Ämbetet finner emellertid övervägande skäl tala för att en bestämmelse om straff för olovlig befattning med olovligen infört gods utan uppskov införes i nämnda lag. Ämbetet tillstyrker alltså att i varuinförsellagen införes ett stadgande om straff för olovlig befattning med olovligen infört gods, utformat i huvudsaklig överensstämmelse med 5 § spritinförsellagen.

Statspolisintendenten yttrar.

De i 7 § 1923 års lag tidigare intagna bestämmelserna om straff för efterföljande delaktighet motsvaras numera av bestämmelserna i 10 kap. 10 § strafflagen om skyddande av brottsling samt i 21 kap. 6 § strafflagen om häleri. De flesta fall av efterföljande delaktighet torde vara straffbara på grund av bestämmelserna i sistnämnda lagrum. För att en person skall kunna fällas till ansvar för häleri förutsättes, att han berett sig otillbörlig vinning av annans brottsliga förvärv, vilken förutsättning ej alltid kan styrkas beträffande den, som tagit befattning med smuggelgods. Att en person varit behjälplig med att dölja, förbyta eller avyttra smuggelgods torde i de flesta fall innebära ett motverkande av smugglarens befordran till straff eller annan påföljd. Det förekommer dock emellanåt att denna förutsättning för att kunna döma till ansvar för skyddande av brottsling icke kan styrkas. Även om antalet fall, i vilka det enligt vad ovan anförts kan inträda straffrihet, torde vara förhållandevis ringa är detta förhållande dock icke utan betydelse för bekämpande av olovlig varuinförsel. Jag får därför tillstyrka bifall till generaltullstyrelsens framställning.

Beträffande utformningen av den ifrågasatta tilläggsbestämmelsen anför remissinstanserna följande.

Justitiekanslersämbetet yttrar.

Vad angår utformningen av den föreslagna nya 7 a § är till en början att märka, att uttrycket »såsom gärningsman eller delaktig» numera efter ändringarna 1948 i 3 kap. strafflagen ej längre torde böra nyttjas; uttrycket borttogs för övrigt 1949 ur förebilden, 5 § i 1924 års lag. I jämförelse med förebilden finnes även den olikheten, att orden i nämnda 5 § »där det är uppenbart, att dryckerna olovligen införts» i den föreslagna bestämmelsen ersatts med »olovligen infört gods» såsom en bestämning av det gods den brottsliga gärningen avsett. Medan i 5 § angivna ord innebära ett rent objektivt rekvisit synes uttrycket i 7 a § närmast betyda ett subjektivt. Är denna tolkning riktig, skulle för straffbarhet enligt förslaget fordras, att den handlande vetat om att godset i fråga varit olovligen infört. Detta är emellertid icke meningen, ty det strider mot andra stycket första punkten i 7 a §. Om avsikten icke varit att företaga någon ändring av berörda förutsättning för straffbarhet enligt 5 § i 1924 års lag, kan framhållas, att den avvikelse från allmänna rättsgrundsatser, som detta stadgande innehåller i fråga om beviskyldigheten i brottmål, må vara försvarlig i en provisorisk lag, vilken erfarenheten visat vara nödvändig för bekämpandet av ett allvarligt samhällsont på ett speciellt område, men att en motsvarande lagbestämmelse icke utan tvingande skäl bör införas i en vanlig lag av generell karaktär.

Riksåklagarämbetet anför.

Ämbetet anser i likhet med generaltullstyrelsen, att ett stadgande som det om efterföljande delaktighet i 7 § varuinförsellagen i den äldre lydelsen icke skulle vara tillfyllest. Det är därvidlag av särskild betydelse, att sistnämnda stadgande för sin tillämpning förutsatte, att vederbörande haft vetskap om brottet, d. v. s. den olovliga införseln. Denna föreskrift tolkades i praxis så strängt att den som hjälpt annan att dölja, förbyta eller föryttra insmugglat gods, för att kunna straffas, måste överbevisas om att han känt till ej blott att godset var olovligen infört utan också att införseln förövats av just den person på vars uppdrag han handlat. Det måste tydligen icke sällan möta avsevärda svårigheter att förebbringa sådan bevisning. Bestämmelserna i 5 § spritinförsellagen om olovlig befattning med spritdrycker och vin, som olovligen införts, ha däremot på sitt område visat sig väl fylla behovet. Ämbetet anser därför — med den reservation beträffande bevisregeln i andra stycket av nämnda lagrum, som framgår av det följande — att det nu ifrågasatta stadgandet bör utformas i huvudsaklig överensstämmelse med 5 § spritinförsellagen.

Vad härefter angår enskildheterna i det av generaltullstyrelsen framlagda förslaget må följande framhållas.

Första stycket.

Med hänsyn till den nuvarande lydelsen av 7 § varuinförsellagen synas orden »såsom gärningsman eller delaktig» böra utgå.

I överensstämmelse med 5 § spritinförsellagen men till skillnad från det förutvarande stadgandet om efterföljande delaktighet i 7 § varuinförsellagen upptager förslaget bland brottsfallen icke *försäljning*. Beträffande förstnämnda lagrum framhöll departementschefen vid tillkomsten av 1924 års lagstiftning, att försäljning av smuggelsprit bestraffades enligt gällande rusdryckslagsstiftning; anledning syntes därför icke finnas att i detta sammanhang belägga samma brottslighet med ytterligare straff. — Vad angår det nu föreslagna stadgandet är att märka, att försäljning av tobaksvaror alltid torde bli straffbar enligt 41 § lagen den 11 juni 1943 ang. statsmonopol å tillverkning och import av tobaksvaror. I övrigt läser man med den föreslagna gärningsbeskrivningen den som säljer smuggelgods som regel kunna straffas som medverkande till någon av de däri angivna åtgärderna. Måhända kan häremot invändas att — om försäljning icke skall straffas som en självständig handlingsform utan endast bedömas som medverkan i någon av de andra särskilt upptagna handlingsformerna — domstolen kan antagas bli benägen att — eventuellt med tillämpning av 3 kap. 5 § strafflagen — bedöma gärningen mildare än som i och för sig måste anses påkallat. Med hänsyn härtill och till att försäljning i och för sig framstår såsom ett viktigt fall av befattning med smuggelgods vill ämbetet förorda att bland brottsfallen upptages också försäljning.

Vad härefter angår straffpåföljden upptager det föreslagna stadgandet icke någon egen straffskala. I stället angives, att den brottslige skall straffas »såsom för olovlig varuinförsel, dock mindre än om han själv varit gärningsman». Härom anföres i den remitterade skrivelsen att, genom att brottet rubriceras såsom olovlig varuinförsel, några iterationsbestämmelser ej erfordras.

Enligt ämbetets mening kan den föreslagna avfattningen icke göra iterationsbestämmelser överflödiga. Härutinnan må följande framhållas.

Iterationsbestämmelserna i 6 § varuinförsellagen förutsätta för sin tillämpning att någon, som genom lagakraftvunnen dom dömts för olovlig varuinförsel, ånyo förövat enahanda brott. En bestämmelse som den föreslagna synes endast innebära en hänvisning till de för olovlig varuinförsel

gällande straffsätserna och torde icke medföra, att gärningsmannen skall anses ha förövat olovlig varuinförsel. Särskilda iterationsbestämmelser synes därför bli nödvändiga även med den föreslagna avfattningen.

Även bortsett härifrån synes emellertid, med hänsyn framförallt till att det här är fråga om ett självständigt brott, stadgandet böra innehålla en särskild straffskala. Med en sådan straffskala bli givetvis iterationsbestämmelser nödvändiga.

Beträffande första stycket må slutligen anmärkas, att 7 § varuinförsellagen före ikraftträdandet av 1949 års lagändringar innehöll den begränsningen, att delaktighet i sådan olovlig varuinförsel, som avses i 1 § 6 mom. nämnda lag, icke var belagd med ansvar. En motsvarande begränsning synes böra införas jämväl i det nu ifrågavarande stadgandet.

Andra stycket.

Första punkten.

Denna punkt innehåller en bevisregel motsvarande den i 5 § 1 mom. andra stycket spritinförsellagen. Regeln innebär en avvikelse från den eljest gällande principen, att åklagaren har att bevisa samtliga de omständigheter, vilka måste föreligga för att den tilltalade skall kunna fällas till ansvar.

Beträffande ifrågavarande regel i spritinförsellagen må anmärkas, att departementschefen vid tillkomsten av 1924 års lagstiftning framböll, att de framlagda förslagen mötte betänkligheter med hänsyn till att de i olika avseenden innebure avvikelser från vedertagna rättsprinciper. Samhällsvårdligheten i den olovliga införseln av spritdrycker i dess dåvarande omfattning vore emellertid så allvarlig och krävde så extraordinära åtgärder, att man vore nödsakad att för en tid lämna dylika betänkligheter åsido.

När det gäller olovlig införsel av andra varor än spritdrycker och vin synes förhållandena emellertid icke kunna motivera några avvikelser från gängse rättsprinciper. Det är härvidlag särskilt att märka att under varuinförsellagen inrymmas åtskilliga fall, som icke av det allmänna rättsmedvetandet bedömas särdeles hårt. Ämbetet föreslår därför en sådan jämkning av stadgandet att vanliga bevisregler komma att gälla. Straff bör sålunda inträda, då åklagaren har styrkt antingen, att gärningsmannen ägt kännedom om att godset var olovligen infört (dolus) eller haft anledning misstänka detta (culpa). Straffbestämmelsen synes i vad angår rekvisitet vetskap eller misstanke att godset olovligen införts lämpligen kunna utformas med 21 kap. 6 § strafflagen som förebild.

Andra punkten.

Fall av befattning med smuggelgods kunna uppenbarligen förekomma, där det skulle framstå som en onödig stränghet att inskrida med straff. Som exempel kan nämnas, att en person vid ett enstaka tillfälle för eget bruk köper ett mindre parti smuggelcigarretter. Ämbetet anser därför i likhet med generaltullstyrelsen att någon form av begränsning av det straffbara området är påkallad. Emellertid torde en bestämmelse, att i ringa fall icke skall dömas till straff, vara att föredraga framför den av generaltullstyrelsen föreslagna föreskriften.

Statpolisintendenten anför att de två första styckena i den föreslagna 7 a § lämpligen kunde ingå i 7 §.

c) Förverkande i samband med olovlig befattning med spritdrycker och vin.

I 2 kap. 1924 års spritinförsellag meddelas bestämmelser om olovlig befattning med spritdrycker och vin som ej olagligen införts. Därunder stad-

gas i 11 § 2 mom. att spritdrycker och vin, vilka, utan att ha olovligen införts eller olovligen tillverkats, uppenbarligen åtkommit genom olovlig överlåtelse av dryckerna eller av inköpsrätt till dryckerna, skola vara förverkade, dock endast för så vitt dryckerna anträffats under sådana omständigheter att det tillika är uppenbart att de äro avsedda att i befintligt eller förarbetat skick olovligen avyttras.

Statspolisintendenten har i sitt yttrande anført.

Utöver de förslag, som framförts i generaltullstyrelsens skrivelse, hemställer jag att ändring måtte göras i 11 § 1924 års lag med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin. Med nuvarande lagstiftning är det icke möjligt att beslagtaga påträffade spritdrycker hos person, som saknar motbok, med mindre personen ifråga bevisligen försålt spritdrycker eller ock omhändertagits för fylleri. Om polisen vid en razzia på t. ex. ett ölkafé påträffar spritdrycker hos en person, som saknar motbok, kan man ha viss anledning misstänka att vederbörande åtkommit spritdryckerna genom olaga överlåtelse. Innehavaren är ofta en person, vilken tidigare upprepade gånger dömts för olaga rusdrycksförsäljning och det står klart för en var att spritdryckerna äro avsedda för avyttring. Då det i flertalet fall är omöjligt för polisen att förebringa bindande bevisning beträffande den misstänktes avsikt att försälja spritdryckerna, återstår det ej annat än att låta vederbörande behålla spriten. I lagen den 12 juni 1931 om behandling av alkoholister lämnas icke några föreskrifter om huru det skall förfaras med spritdrycker, som anträffas hos en alkoholist. I statspolisens verksamhet har det upprepade gånger inträffat, att man hos alkoholister anträffat större eller mindre kvantiteter spritdrycker, vilka uppenbarligen varit avsedda för försäljning. Även om spritdryckerna endast varit avsedda för egen konsumtion kan det inte vara lämpligt att låta vederbörande behålla den anträffade spriten. Det måste anses vara otillfredsställande att lagstiftningen icke erbjuder någon möjlighet till ingripande i sådana fall, för vilka ovan redogjorts.

I yttrandet föreslås i anslutning till det sålunda anförda, att i 11 § 2 mom. skall göras ett tillägg av innebörd att spritdrycker och vin, vilka uppenbarligen åtkommit genom olovlig överlåtelse av dryckerna eller inköpsrätt, skola vara förverkade försåvitt de anträffats hos den, som är ställd under övervakning enligt alkoholistlagen eller intagen på alkoholistanstalt eller under de senast förflutna fem åren dömts för olaga sprithantering.

Departementschefen.

Den särskilda lagstiftning som syftar till att motverka olovlig befattning med spritdrycker och vin — särskilt olovlig införsel av dessa varor — har sedan länge reglerats genom författningar vilka antagits för en tid av fem år i sänder. Giltighetstiden för nu gällande lagstiftning utgår den 30 juni 1953.

Såsom jag tidigare nämnt har 1949 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställt att Kungl. Maj:t ville låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till helt ny lagstiftning rörande straff för olovlig införsel och

utförelse av varor. Riksdagen återopade därvid första lagutskottets utlåtande nr 37/1949, i vilket anförts bl. a., att gällande lagstiftning i detta ämne, upptagen i ett flertal författningar som uppbyggts efter skilda principer, vore synnerligen svåröverskådlig och borde ersättas av en ny lagstiftning om straff för smuglingsbrott, anordnad efter enhetliga synpunkter och tillkommen under tillgodogörande av bl. a. de erfarenheter domstolarna vunnit vid tillämpningen av nuvarande bestämmelser.

Den av riksdagen sålunda begärda utredningen har hittills icke igångsatts emedan det syns nödvändigt att först avvakta resultatet av nykterhetskommitténs arbete. Nykterhetskommittén har för kort tid sedan framlagt förslag till ny nykterhetslagstiftning. Sedan dessa förslag närmare prövats, synas förutsättningar föreligga för att till utredning upptaga den av riksdagen väckta frågan. Innan en sådan utredning verkställts och spørsmålet om in- och utförelsebrotten prövats i hela sin vidd, synas inga mera genomgripande ändringar böra vidtagas i den nuvarande lagstiftningen på området. Detta bör emellertid icke hindra att dessförinnan partiella reformer, vilka framstå såsom nödvändiga och brådskande, genomföras.

Med hänsyn till att alltså inom ej alltför avlägsen tid en helt ny lagstiftning om straff för olovlig in- och utförelse av varor — däribland även spritdrycker och vin — kan komma att avlösa den nuvarande, synas skäl saknas för att, såsom generaltullstyrelsen föreslagit, förändra nu ifrågasatt tidsbegränsade lagar om olovlig befattning med spritdrycker och vin till att äga mera definitiv giltighet. Jag delar därför justitiekanslersämbetets, riksåklagarämbetets och statspolisintendentens uppfattning att 1924, 1925 och 1935 års lagar — av vilka behov alltjämt föreligger — böra givas fortsatt giltighet för blott begränsad tid. Den nya giltighetstiden bör enligt min mening lämpligen sättas till fem år.

I förevarande ärende ha frågor väckts om genomförande av vissa ändringar såväl i 1924 års spritinförelselag som i andra, närstående författningar.

Generaltullstyrelsen har föreslagit ändringar i nuvarande förverkadebestämmelser i 7 § 1924 års lag och i 1 § 9 mom. 1923 års varuinförelselag samt ifrågasatt motsvarande ändring i 4 § 1949 års varuutförelselag. Ändringarna gå ut på att s. k. förvaringspersedlar, i vilka påträffats olovligen infört gods eller gods, som någon olovligen utfört eller sökt utföra, skola i större omfattning än nu vara förverkade. Enligt nuvarande lydelse av 1923 och 1949 års lagar skola, jämte godset, vara förverkade emballage eller kärll vari godset förvaras ävensom annan förvaringspersedel, i vilken godset påträffas, om persedeln på grund av sin beskaffenhet är särskilt ägnad att användas för olovlig införelse resp. utförelse av varor. I 1924 års lag stadgas f. n. att jämte olovligen införda spritdrycker och vin även kärll och emballage, vari de förvaras, skola vara förverkade. Enligt förslaget skall såsom ytterligare ett fall, då förvaringspersedel skall vara förverkad, angivas att godset utgjort en väsentlig del av persedelns innehåll.

Beträffande detta förslag ha betänkligheter anförts av dels riksåklagarämbetet, som avstyrker ändring, och dels statspolisintendenten. Kontrollsty-

relsen har framhållit att vid en ändring av 1924 års lag torde böra övervägas motsvarande ändringar i ett flertal andra författningar. — Av den förebragta utredningen synes framgå att frågan om ändring i detta fall icke är av den vikt, att den påkallar omedelbara åtgärder. Jag finner mig därför icke nu böra förorda bifall till generaltullstyrelsens förslag. Frågan bör emellertid prövas i samband med en allmän översyn av lagstiftningen om straff för olovlig införsel och utförsel av varor.

Statspolisintendenten har föreslagit en annan ändring av förverkandebestämmelserna i 1924 års spritinförsellag, nämligen såvitt avser förverkande enligt 11 § av spritdrycker och vin vilka, utan att ha olovligen införts eller olovligen tillverkats, uppenbarligen åtkommits genom olovlig överlåtelse av dryckerna eller av inköpsrätt till dryckerna. F. n. fordras för förverkande i detta fall att dryckerna anträffats under sådana omständigheter att det är uppenbart att de äro avsedda att i befintligt eller förarbetat skick olovligen avyttras. Enligt förslaget skulle sistnämnda villkor icke gälla om dryckerna anträffats hos den, som är ställd under övervakning enligt alkoholistlagen eller intagen på alkoholistanstalt eller under de senast förflutna fem åren dömts för olaga sprithantering. — Med prövning av denna fråga anser jag lämpligen böra anstå till dess nykterhetskommitténs förslag upptages till bedömande.

Slutligen har generaltullstyrelsen föreslagit att i 1923 års varuinförsellag skola införas bestämmelser om straff för den som utan att kunna fällas till ansvar för olovlig varuinförsel för egen eller annans räkning förvärvar, forslar, döljer eller förvarar olovligen infört gods.

Såsom jag tidigare nämnt undergingo 1923 och 1924 års lagar ändringar år 1949. Därvid upphävdes bestämmelserna om s. k. efterföljande delaktighet i 7 § 1923 års lag och 1 § 3 mom. 1924 års lag. Angående ändringen i 7 § 1923 års lag yttrade dåvarande chefen för finansdepartementet vid lagförslagets remitterande till lagrådet, att vad paragrafen innehöller om efterföljande delaktighet ansetts böra utgå, enär det komme att täckas av bestämmelserna i 10 kap. 10 § strafflagen, vilket lagrum i dess från och med den 1 januari 1949 gällande lydelse stadgar straff för skyddande av brottsling. Lagrådet påpekade i anledning härav, att en åtgärd, varigenom smugglaren erhållit hjälp med att dölja, förbyta eller avyttra smuggelgodset, visserligen icke sällan, såsom förutsattes för tillämpning av sistnämnda lagrum, innefattade motverkande av hans befordran till straff eller annan påföljd, som i det särskilda fallet skulle ha trätt i stället för straff, men att så ej nödvändigtvis behövde vara fallet. Den som varit smugglaren på angivna sätt behjälplig kunde således ej alltid straffas för skyddande av brottsling. Omständigheterna kunde vara sådana, att han i stället skulle straffas för häleri, vilket emellertid förutsatte, att han berett sig otillbörlig vinning av smugglarens brottsliga förvärv. Vore icke heller sådant fall för handen, syntes han, om förfarandet icke straffbelades i varuinförsellagen, helt och hållet undgå straff. Beträffande den föreslagna änd-

ringen i 1 § 3 mom. 1924 års lag yttrade lagrådet, att de åtgärder, varom här vore fråga, i varje fall komme att kunna straffas antingen såsom sådant brott, som omförmäldes i 5 § 1 mom. spritinförsellagen, eller enligt rusdrycksförsäljningsförordningen. — Med anledning av vad lagrådet anfört om verkningarna av ett upphävande av stadgandena om efterföljande delaktighet uttalade departementschefen, att han icke funnit tillräcklig anledning att för det dåvarande föreslå någon ändring av de föreslagna bestämmelserna. Som skäl för detta ståndpunktstagande anfördes bland annat, att — såsom också framhållits av lagrådet — det område som enligt förslaget bleve straffritt vore av ringa omfattning.

Av vad jag nu sagt framgår, att upphävandet 1949 av straffbestämmelserna om efterföljande delaktighet lämnade vissa förut straffbelagda förfaranden med olovligen införda varor straffria. Generaltullstyrelsens förslag innebär icke blott att dessa förfaranden åter kriminaliseras utan därjämte en utvidgning av det före 1949 års ändring straffbara området. Sålunda föreslås, att förvärv, forslande, döljande eller förvarande av olovligen infört gods skall straffbeläggas såsom särskilt brott, oavsett huruvida gärningsmannen därigenom varit smugglaren behjälplig.

Såsom förut nämnts har behov av ett dylikt straffstadgande ansetts föreligga, såvitt gäller olovligen införda spritdrycker och vin. 5 § i 1924 års lag innehåller bestämmelser, vilka motsvara det nu föreslagna stadgandet. De förhållanden, varunder olovlig införsel av andra varor tidigare ägt rum, ha emellertid ansetts ej motivera en liknande föreskrift i 1923 års lag. Av vad i detta ärende anförts av generaltullstyrelsen och riksåklagarämbetet synes framgå, att förhållandena numera ändrats, i det att under de senaste åren kunnat konstateras en alltmer tilltagande omsättning av olovligen införda varor, bland vilka särskilt nämnts tobaksvaror, ur och smycken. Generaltullstyrelsens förslag om införande i 1923 års lag av en straffbestämmelse i huvudsaklig överensstämmelse med 5 § i 1924 års lag har tillstyrkts av riksåklagarämbetet och statspolisintendenten. Justitiekanslersämbetet har sagt sig vara benäget anse nuvarande bestämmelser bristfälliga men funnit generaltullstyrelsens utredning om behovet av en lagändring alltför knapphändig och därför icke kunnat tillstyrka förslaget. Härjämte har justitiekanslersämbetet framhållit, att det syntes tveksamt om utan avseende å varuslag samtliga de gärningar, som förslaget gäller, borde drabbas av straff. Kontrollstyrelsen har i sitt yttrande icke ingått på bedömning av förslaget i denna del.

Med hänsyn till att sålunda tre myndigheter, vilka få anses ha särskild erfarenhet av den olovliga varuinförselns omfattning och de olika former, i vilka den utövas, funnit ett omedelbart behov föreligga av ifrågavarande straffbestämmelse, anser jag mig böra tillstyrka en ändring av i stort sett samma innebörd som generaltullstyrelsens förslag. Såsom jag närmare kommer att utveckla i det följande torde den ifrågasatta straffbestämmelsen böra förses med den reservationen att i ringa fall ej skall dömas till straff.

Härigenom torde bestämmelsen erhålla erforderlig smidighet, så att den ej får större räckvidd än vad behovet kan anses kräva.

I fråga om den närmare utformningen av bestämmelsen ha såväl riksåklagarämbetet som justitiekanslersämbetet framställt erinringar mot förslaget.

Generaltullstyrelsens förslag innehåller en uppräknig av de förfaranden med olovligen infört gods, vilka skola vara straffbelagda. De angivna handlingsformerna äro desamma som upptagits i 5 § 1924 års lag eller alltså förvärv, forslande, döljande och förvarande av gods. På de av riksåklagarämbetet anförda skälen anser jag att i uppräknigen bör ingå även avyttring av gods. De uppräknade gärningarna böra vara straffbara enligt det nya stadgandet under förutsättning att gärningsmannen icke kan för samma handling fällas till ansvar för olovlig varuinförsel. Motsvarande gäller enligt 5 § 1924 års lag.

Enligt generaltullstyrelsens förslag skall såsom huvudregel gälla, att den som på det angivna sättet tagit befattning med olovligen infört gods skall straffas. Som ett undantag härifrån skall enligt förslaget gälla, att om den tilltalade kan göra sannolikt, att han vid tiden för gärningens begående icke ägt kännedom om eller anledning misstänka, att godset olovligen införts, han skall vara fri från ansvar. Med avseende på rekvisitet kännedom om att godset olovligen införts innehåller alltså förslaget en presumption till den tilltalades nackdel. För att undgå att fällas till ansvar har han att själv förebringa bevisning — låt vara blott sannolika skäl — för att han, då han begick gärningen, saknade vetskap om eller anledning misstänka att godset olovligen införts. Mot att bevisskyldigheten på detta sätt — i motsats till vad i allmänhet gäller inom strafflagstiftningen — omkastats ha justitiekanslersämbetet och riksåklagarämbetet framställt erinringar. — Förslaget har i detta hänseende utformats efter förebild av stadgandet i 5 § 1924 års lag. Även enligt 4 § 1923 års lag gäller en liknande bevisregel till den tilltalades nackdel. Det torde emellertid fordras synnerligen starka skäl för att göra en dylik avvikelse från allmänna straffrättsliga grundsatser, och sådana skäl kunna enligt min mening icke anses föreligga i detta fall. Jag vill därför förorda att de vanliga bevisreglerna skola gälla. Straff bör emellertid, såsom generaltullstyrelsen föreslagit och riksåklagarämbetet tillstyrkt, kunna ådömas även då gärningsmannen visserligen icke haft kännedom om den olovliga införseln men haft anledning misstänka densamma. Att oaktasamhet i detta hänseende straffas står i överensstämmelse med vad som gäller beträffande t. ex. häleriförseelse enligt 21 kap. 6 § strafflagen.

Beträffande straffsatsen innehåller förslaget att den som begått någon enligt stadgandet straffbelagd handling skall straffas »såsom för olovlig varuinförsel, dock mindre än om han själv varit gärningsman». Huvudstadgandet om straff för olovlig varuinförsel i 1923 års lag utgöres av 1 § 1 mom. Straffet är där bestämt till böter från och med två till och med sex gånger beloppet av den tullavgift som bort erläggas, dock minst tio kronor, samt — om den olovliga införseln sker i större omfattning eller yrkesmässigt —

böter från och med fyra till och med tio gånger beloppet av nämnda avgift, dock minst etthundra kronor, eller fängelse i högst ett år. Enligt 1 § 2 mom. och 6 § inträder straffskärpning i särskilda fall, bl. a. vid upprepad förbrytelse.

Att, såsom skulle bli följden enligt förslaget, straffet för olovlig befattning med smuggelgods i de vanligaste fallen skulle utgöras av normerade böter inom en latitud som satts i förhållande till den undandragna tullavgiften, finner jag icke lämpligt. Det samband, som består mellan ifrågavarande särskilda brott och smugglingsbrottet, torde icke vara av den art att straffbestämmelserna böra samordnas på föreslaget sätt. Ofta kan lång tid förflyta mellan den olovliga införseln och den olovliga befattningen med det införda. Jag föreslår därför att stadgandet förses med en särskild straffskala. Då gärningsmannen har vetskap om att godset olovligen införts, synes straffet lämpligen böra vara dagsböter eller fängelse i högst ett år. Har han icke haft vetskap om men anledning misstänka den olovliga införseln, bör han straffas med dagsböter. Med en sådan latitud torde tillräckliga möjligheter finnas att vid straffmätningen taga hänsyn till såväl att den olovliga befattningen skett i större omfattning eller yrkesmässigt som att gärningsmannen tidigare dömts för liknande brott. Särskilda straffskärpningsregler för dessa fall torde därför icke behövas.

I 1 § 6 mom. 1923 års lag stadgas att om av omständigheterna framgår att olovlig varuinförsel icke skett i avsikt att undandraga varan stadgad avgift till tullverket, straffet skall vara böter, minst tio högst femhundra kronor. I stadgandet i 7 § samma lag angående medverkan till olovlig varuinförsel har undantag gjorts för anstiftan av eller medhjälp till sådan olovlig införsel som avses i 1 § 6 mom. Att den olovliga införseln i fall som avses i sistnämnda lagrum av subjektiva skäl bedömes såsom lindrigare torde icke i och för sig böra medföra att en efterföljande olovlig befattning med godset under alla förhållanden skall vara straffri. För att emellertid öppna möjlighet att i full utsträckning beakta det förmildrande moment som kan ligga i att införselbrottet varit lindrigt och med hänsyn även till andra förmildrande omständigheter torde böra stadgas, att i ringa fall ej skall dömas till straff. En sådan bestämmelse till begränsning av det straffbara området synes, såsom riksåklagarämbetet anfört, lämpligare än den av generaltullstyrelsen föreslagna. Såsom ytterligare exempel på fall, där man med tillämpning av denna bestämmelse bör kunna underlåta att fälla till ansvar, kan i anslutning till riksåklagarämbetets yttrande nämnas att någon vid ett enstaka tillfälle för eget bruk köpt ett mindre parti insmugglad tobak.

Generaltullstyrelsens förslag innehåller vidare att därest flera medverkat till brott som här är i fråga, skall gälla vad i 3 kap. strafflagen är stadgat. Jag finner det riktigt att medverkan i detta fall skall vara straffbelagd. För vinnande härav skulle strängt taget icke vara erforderligt att göra hänvisning till strafflagens 3 kap. Såsom straffrättskommittén framhållit i sitt år 1944 avgivna betänkande med förslag till lagstiftning om brott mot staten och allmänheten (SOU 1944:69) äro nämligen bestämmelserna i strafflagens

allmänna del merendels analogiskt tillämpliga även beträffande specialstraffrätten, i den mån ej annat framgår av vederbörande specialförfattning. På grund härav göres ofta i nyare lagar på specialstraffrättens område icke någon hänvisning till strafflagen i ifrågavarande ämnen. Enär emellertid, i fråga om medverkan till olovlig varuinförsel, i 7 § 1923 års lag göres uttrycklig hänvisning till 3 kap. strafflagen, torde enahanda hänvisning böra göras i detta fall. Jag vill förorda att det nya stadgandet om straff för olovlig befattning med smuggelgods intages i lagen såsom en särskild paragraf, betecknad 6 a §, och att 7 § ändras så att nyssnämnda hänvisning avser även medverkan till brott, varom i 6 a § sägs.

Enligt 6 § 1923 års lag kan dömas till strängare straff för olovlig varuinförsel än enligt huvudregeln i 1 § om gärningsmannen tidigare genom lagakraftvunnen dom dömts för enahanda brott. Motsvarande straffskärpningsregel i 1 § 4 mom. 1924 års lag upptager även det fall, att förövaren av olovlig införsel av spritdrycker och vin förut genom lagakraftvunnen dom dömts för brott enligt 5 §, d. v. s. efterföljande olovlig befattning med insmugglade spritdrycker och vin. Det torde icke vara erforderligt att i 1923 års lag på liknande sätt göra det i 6 a § nämnda brottet återfallsgrundande i förhållande till införselbrott.

I enlighet med vad jag nu anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2:o lag angående fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

3:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 31 maj 1935 (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten; samt

4:o lag angående ändring i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse *bilaga*¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:
Barbro Åslund.

¹ Denna bilaga, vilken är likalydande med de vid propositionen fogade lagförslagen, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 27 februari 1953.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden NISSEN,
HELLQUIST,
KARLGREN,
regeringsrådet ECKERBERG.

Enligt lagrådet den 25 februari 1953 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 6 februari 1953, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

1) lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2) lag angående fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

3) lag om fortsatt giltighet av lagen den 31 maj 1935 (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten; samt

4) lag angående ändring i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av hovrättsassessorn Arne Brunberg.

Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Ur protokollet:
Olle Lundberg.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1953.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med ministern för utrikes ärendena samt chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, lagrådets den 27 februari 1953 avgivna utlåtande över de den 6 februari 1953 till lagrådet remitterade förslagen till

1:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

2:o lag angående fortsatt giltighet av lagen den 27 november 1925 (nr 463) om utsträckt tillämpning av lagen den 20 juni 1924 (nr 225) med särskilda bestämmelser angående olovlig befattning med spritdrycker och vin;

3:o lag om fortsatt giltighet av lagen den 31 maj 1935 (nr 234) med tillägg till gällande bestämmelser rörande införsel av spritdrycker och vin till svenskt territorialvatten; samt

4:o lag angående ändring i lagen den 8 juni 1923 (nr 147) om straff för olovlig varuinförsel.

Föredraganden hemställer, att förslagen, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Birgit Warholm.